

Henryk Kubera
Hieronim Szatkowski

KS. PTASZYŃSKI FRANCISZEK ALEKSANDER (1836-1920)

Urodził się 25 marca 1836 roku w Chocieszewicach (dziś część Pępowa), w rodzinie kamerdynera Karola i Seweryny ze Sworowskich. Do szkoły elementarnej uczęszczał w Rokosowie i Przybyszewie. Gimnazjum zakończył maturą w 1855 roku w Lesznie. Studia teologiczne rozpoczął w Poznaniu, skąd w lipcu 1855 roku został skierowany do akademii do Monasteru. W czasie studiów otrzymywał stypendium (nie ustalono skąd). Po odbyciu kursu „Practicum” w Gnieźnie otrzymał święcenia kapłańskie 23 października 1859 roku. Od 1860 roku był nauczycielem religii w Wałczu, krótko mansjonarzem w Grodzisku i od 1862 roku znów wikariuszem w Czarnkowie, natomiast w latach 1864-1869 w Buku. 30 sierpnia 1869 roku został proboszczem w Ceradzu. Pracował tam do śmierci. Był jednocześnie asesorem dekanalnym.

Jako proboszcz w Ceradzu był w okresie kulturkampfu wielokrotnie karany grzywną za odmowę korespondencji z pruskim komisarzem. Suma tych kar w roku 1876 wynosiła znaczną kwotę 2040 marek. Zachowało się kilka wzmianek tylko o jego działalności pozakościelnej. W związku z przejściową zgodą władz pruskich na prywatne nauczanie języka polskiego w 1891 roku jego staraniem rozpoczęto taką naukę w szkołach parafii Ceradz. W 1905 roku wstąpił do nowo powstałej „Straży”, organizacji narodowej, uważanej przez zaborcę za polityczną. W 1908 roku uczestniczył w polskiej agitacji wyborczej do sejmu pruskiego, co odnotowała landratura. Według relacji księdza Z. Humerczyka, był założycielem Kółka Rolniczego dla Ceradza i Gaju, ponadto zasłużył się w obronie języka polskiego poprzez oddziaływanie na nauczycieli. Udzielał prywatnych pożyczek na wykup ziemi z rąk niemieckich. Na swoim terenie prowadził akcję charytatywną, udzielając pomocy biednym.

Zmarł 14 grudnia 1920 roku.

H. Kubera, H. Szatkowski, *Ptaszyński Franciszek Aleksander (1836-1920)*, [w:] *Księża społecznicy w Wielkopolsce. Słownik biograficzny*, t. III (P-S), Gniezno 2009, s. 76.